

Sayı-10

TÜRK TİCARET KANUNUNDA TEKNİK İFLAS

HAZIRLAYANLAR

Av.Buse Hamurcu

Av.Abdullah Erkam Yılmaz

İÇİNDEKİLER

03

Sermayenin Kaybı ve
Borca Batık Olma Durumu

04

Sermaye ile Kanuni Yedek Akçeler
Toplamının Yarısının Karşılıksız Kalması

05

İyileştirici Önlemler

06

Sermaye ile Kanuni Yedek Akçeler
Toplamının Üçte İkisinin Karşılıksız Kalması

07

Tenfiz Davasının Tarafları

08

Sermaye Azaltımı

09

Sermayenin Tamamlanması

10

Sermaye Artırımı

11

Şirketin Borca Batık Olması Durumu

Sermayenin Kaybı ve Borca Batık Olma Durumu

Yönetim kurulunun bir görevi de TTK 376. maddede düzenlenmektedir. Şirketin belirli bir oranın üzerinde sermaye kaybına uğraması veya borca batık olması durumlarında yönetim kurulunun çağrı ve bildirim yükümlülüğü olduğu düzenlenmiştir. Hüküm; pay sahiplerinin, alacaklıların, sermaye piyasası aktörlerinin yatırımlarını ve genel ekonomik menfaatleri korumayı amaçlamaktadır.

A. Sermaye ile Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Yarısının Karşılıksız Kalması

Kanun, şirketin sermaye kaybına uğramış olması veya borca batık durumda olması halinde yönetim kuruluna belirli yetkiler ve görevler vermektedir. Bu maddenin birinci fıkrasına göre şirketin son yıllık bilançosundan sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırma ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunma yükümlülüğü altındadır.

Maddede yer alan kanuni yedek akçe, TTK 519. maddesi uyarınca kastedilen genel kanuni yedek akçedir. Düzenlemede sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kalması ifade edilmişse de; birinci fıkra uyarınca bir sermaye kaybının olduğundan bahsedilmesi için, kanunî yedek akçeler dışındaki açık yedek akçelerle de zararın kapanmamış olması ve arta kalan zararın sermaye ile kanunî yedek akçeler toplamının yarısını geçmesi gerekmektedir. Fakat oluşan zarar üçte iki ile sınırlandırılmış olup bu sınırı geçmesi halinde maddenin ikinci fıkrası uygulanacaktır. Bu halde TTK 376/1 hükmünün uygulanması için $(\% 66,66) \frac{2}{3} > \text{Zarar} > \frac{1}{2} (\%50)$ durumunun oluşması gerekmektedir.

376. maddenin lafzında, oluşan kaybın son yıllık bilanço üzerinden tespit edileceği anlaşılsa da; maddenin gerekçesinde sermaye kaybının ara bilançolardan veya TTK 378. maddede düzenlenen erken teşhis raporlarıyla da tespit edilmesi durumunda artık yıllık bilançonun beklenmesine gerek olmadığı ifade edilmiştir.

İyileştirici Önlemler

sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının karşılıksız kalması durumunda, yönetim kurulu genel kurulu toplantıya çağırır. Bu süre zarfında genel kurula sunulacak rapor ve tedbirler hazırlanır. Toplantı gündem maddeleri arasında, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376'ıncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının karşılıksız kaldığı belirtilir.

Toplantıda, şirketin bulunduğu olumsuz finansal durum detaylı bir şekilde anlatılmalı, sermaye kaybının nereden kaynaklandığı belirtilmeli ve iyileştirici önlemler önerilmelidir. Bu iyileştirici önlemlere örnek olarak; sermayenin tamamlanması, sermaye artırımı, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi, ek ödeme yükümlülüğünün getirilmesi verilebilir.

Genel kurul, sunulan iyileştirici önlemleri aynen kabul edebileceği gibi değiştirerek de kabul edebilir ya da sunulan önlemler dışında başka bir önlemin uygulanmasına karar verebilir.

B. Sermaye ile Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Üçte ikisinin Karşılıksız Kalması

TTK 376. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Son yıllık bilanço'ya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer.

Bu fıkranın uygulanması için sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması gerekmektedir. O halde ($\% 100,00$) $\frac{3}{3} > \text{Zarar} = > \frac{2}{3}$ ($\%66,66$) durumunun oluşmasıyla TTK 376/2 düzenlemesi uygulanacaktır.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376'ıncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in 7. maddesine göre toplantıya çağrılan genel kurulun üç seçeneği vardır:

- 1- Sermayenin üçte biri ile yetinilmesine ve sermaye azaltımı yapılmasına karar verebilir.
- 2- Sermayenin tamamlanmasına karar verebilir.
- 3- Sermayenin artırılmasına karar verebilir.

Sermaye Azaltımı

Genel kurul sermayenin üçte biriyle yetinmeye karar verdiği takdirde, TTK 473, 474 ve 475. maddelere göre sermaye azaltımı yapılır. Sermaye azaltımında yönetim organı, alacaklıları çağdırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçebilir.

Sermayenin Tamamlanması

Genel kurul sermayenin tamamlanmasına karar verirse, bilanço açıkları ortakların tamamı veya bazıları tarafından kapatılır. Bu durumda kanuni yedek akçelerin yitirilen kısımlarının tamamlanmasına gerek olmamakla birlikte, her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak miktarda para verir. Bu miktar karşılıksız olduğu için borç niteliğine sahip değildir. Dolayısıyla payı oranında tamamlamaya katılan ortaklar verdiği tamamladıkları miktarı geri alamaz. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez. Sermayenin tamamlanamaması, bazı ortakların kendi istekleriyle tamamlama yapmasına engel oluşturmaz.

Sermaye Artırımı

Genel kurul sermayenin artırılmasına karar verirse; sermaye, zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltıldıktan sonra eş zamanlı olarak istenilen tutarda arttırılır. Arttırılan sermayenin en az dörtte birinin ödenmesi gerekmektedir. Genel kurul isterse sermayenin azaltıldıktan sonra artırılması yerine sadece sermaye artırımına karar verilebilir. Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi zorunludur.

Genel kurulun sermaye azaltımına, sermayenin tamamlanmasına veya sermaye artırımına karar vermemesi halinde şirket kendiliğinden sona erer ve şirket tasfiye haline girer.

C. Şirketin Borca Batık Olması Durumu

Bir şirketin borca batık olması için, şirket aktifleri olası satış değerleriyle değerlemeye tâbi tutulsalar bile alacaklıların, alacaklarına yetmemesi, yani şirketin borç ve taahhütlerini karşılayamaması gerekmektedir.

TTK 376. maddesinin üçüncü fıkrasına göre şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bilanço hazırlanırken mutlaka somut olayın özelliklerine bakılmalıdır. Bazı durumlarda yapılan değerlendirmelerde borca batıklık tespit edilmiş de olsa, bazı olgular, beklentiler, 117 etkisini yitiren sebepler dolayısıyla şirketin yaşama ümidinin var olduğu anlaşılabilmektedir.

Borca batık durumda olmanın işaretleri, yıllık bilânçodan, aylık, üç aylık veya altı aylık hesap durumlarından, denetçinin, erken teşhis komitesinin raporlarından tespit edilebilmektedir.

Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister.

Şirketin iflas etmesinin bir istisnası vardır. İflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumu ortadan kaldıracak tutardaki şirket alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul eder ve iflas isteminin bildirileceği mahkemeye atanan bilirkişi tarafından bu beyanın yerindeliği, gerçekliği ve geçerliliği doğrulanırsa şirket iflastan kurtulur. Aksi hâlde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru, iflas bildirimi olarak kabul olunur.

Uygulamada bu durum alacaklıların verdiği muvafakatname ile çözülerek şirketler, teknik iflastan kurtarılır. Teknik iflas, her ne kadar uygulamada sayısız şirketi etkilese de hukuk dünyasında küçük bir kesimin uzman olduğu bir alandır. Teknik iflasa ilişkin hukuki destek almak için AEY Legal Hukuk Bürosuna her zaman ulaşabilirsiniz.

Kaynakça:

- Türk Ticaret Kanunu ve gerekçeli mevzuat

Teşekkürler

Abdullah Erkam Yılmaz
Kurucu Avukat

İletişim:

aeylegal.com

erkam@aeylegal.com

Buse Hamurcu
Avukat

İletişim:

aeylegal.com

buse@aeylegal.com

Sorularınız ve görüşleriniz için
bizimle iletişime geçebilirsiniz.